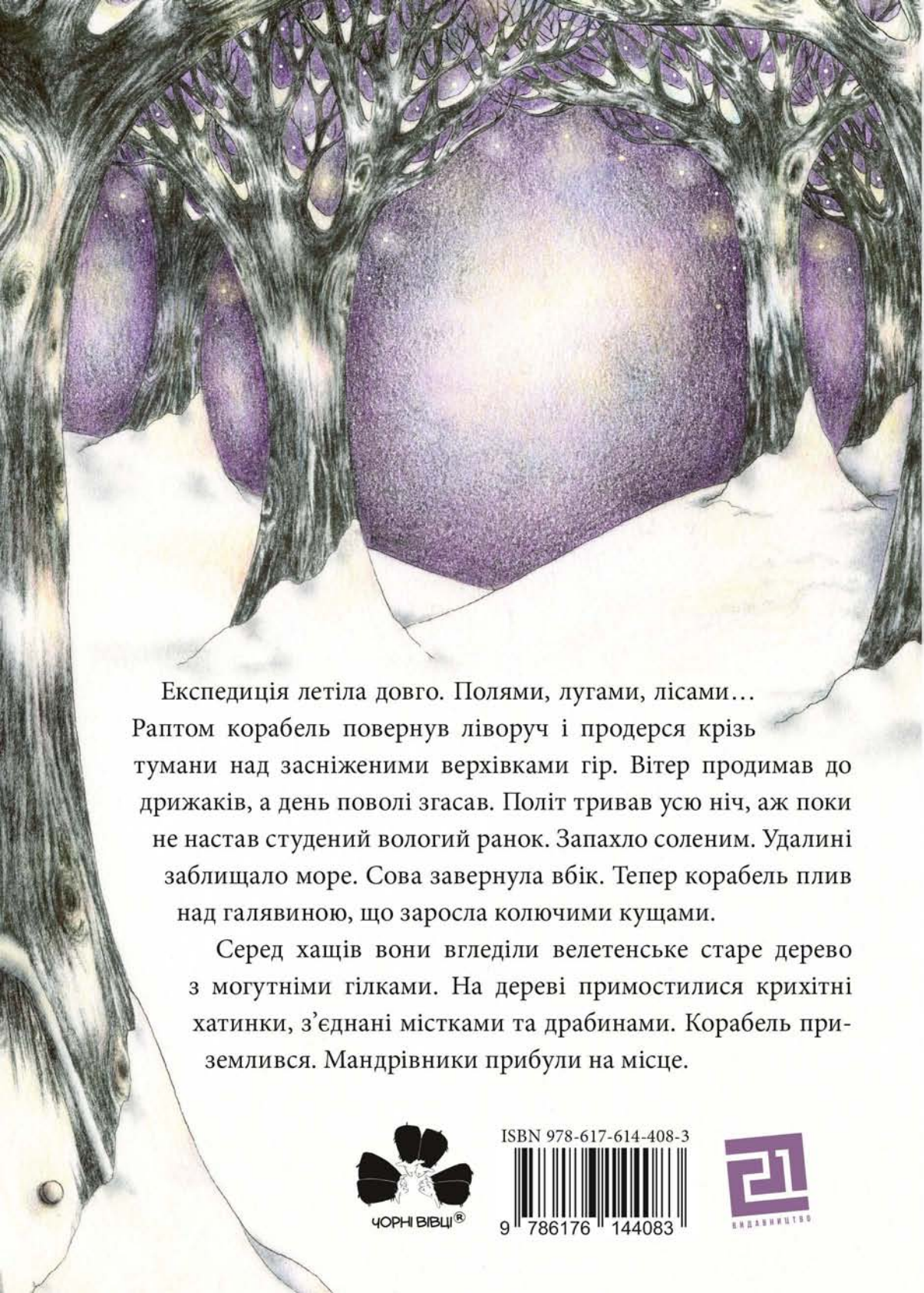

Круторіжка і люта зима

КУПИТИ

Круторіжка, крихітна істота з гострими ріжками-гілками на голові і крутим норовом, повертається у Страшний Ліс на справжнісінькому летючому кораблі! Лісове товариство чекають веселі зимові розваги і нові пригоди, зустріч із пращохвостом і бунт проти чужоземки у червоному капелюшку. Поламаний магічний дзвіночок може начарувати не лише чорничний пиріг, а заклятий камінь стає небезпечним, щойно потрапляє у чийсь руки (чи то пак лапи).

«Круторіжка і люта зима» - друга книжка із серії казок словенської письменниці Яни Бауер про істоту з далеких країв. Круторіжка знайшла друзів серед маленьких читачів і читачок багатьох країн і вже ось-ось розповість тобі про свої наступні страшні (і не дуже) приключения посеред лютої зими.

Експедиція летіла довго. Полями, лугами, лісами...
Раптом корабель повернув ліворуч і продерся крізь
тумани над засніженими верхівками гір. Вітер продимав до
дрижаків, а день поволі згасав. Політ тривав усю ніч, аж поки
не настав студений вологий ранок. Запахло соленим. Удалині
зблищало море. Сова завернула вбік. Тепер корабель плив
над галявиною, що заросла колючими кущами.

Серед хащів вони вгледіли велетенське старе дерево
з могутніми гілками. На дереві примостилися крихітні
хатинки, з'єднані містками та драбинами. Корабель при-
землився. Мандрівники прибули на місце.

ISBN 978-617-614-408-3

КРУТОРІЖКА І ЛЮТА ЗИМА

ЯНА БАУЕР

КРУТОРІЖКА І ЛЮТА ЗИМА

Яна Бауер

Ілюстрації Керолайн То

Яна Бауер

КРУТОРІЖКА І ЛЮТА ЗИМА

Мартинові, який вигадав круторіжку.

Ілюстрації *Керолайн То*

Переклад зі словенської *Мар'яни Климець*

6 Летючий корабель

Утеча 16

24 Бійка

Повернення 32

36 Їжак переселяється

Перший сніг 42

52 Вивірка хоче дещо дізнатися

Вовк 61

74 День народження Ведмедя

Прастраховисько 82

97 Магічний дзвіночок

Заклятий камінь 106

116 Білка в червоному капелюшку

Бунт 126

137 Як прогнати зиму?

Лист із Джунглії 147

ЛЕТЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ

– Я прийшов на чай, – однієї холодної суботи у двері Сова постукав Їжак, сів і від хвилювання став жмакати краєчок скатертини, що звисала зі столу.

– Звісно, – кивнула Сова й поставила заварювати ромашку.

– Я не можу спати.

– Та бачу, – відповіла Сова.

– Тритон теж не спить, – додав

Їжак, – і Ведмідь постійно на ногах.

– Ведмідь? – здивувалася Сова.

– Він із Лісовим Сонем. От бачиш, навіть Сонь не спить. Вони уже весь день будують летючий корабель.

– Летючий корабель? – іще більше здивувалася Сова.
Їжак совався на стільці та продовжував теревити скатертину. Сові увірвався терпець.

– Їжаче, припини м'яти мою скатертину! Про що ти взагалі лепечеш?

– Круторіжка, – видихнув Їжак, – ми летимо по неї!

– По круторіжку? – ухнула Сова. – Навіщо?

– А якщо дорогою додому з нею трапилося якесь лихо? А якщо в її чайник ударила блискавка? А якщо її викрали? Або зачарували? А якщо...

– Постривай, – перервала його Сова, – круторіжка полетіла, бо скучила за своїми сестрами, кузинками й тітками. І, схоже, навіть прабабуню.

– Прабабуню? – пирхнув Їжак. – Ти ж сама казала, що та страшно лається, і ми обоє знаємо, що вона нікого не терпить.

– Але ж...

– Ти ж знаєш, де живуть круторіжки, – благально глянув на неї Їжак. – Ти нам потрібна.

– Ні, ні і ще раз ні, – похитала головою Сова.

Її перервав гуркіт. Грімало на вулиці. Гуділо та стугоніло. Дедалі ближче й дедалі голосніше. Сова ви-

стромила голову з дупла. У її бік летів дивний предмет. Він нагадував корабель і мав дерево замість щогли, та це був не корабель. Те «щось» скидалось на хатину з крилами, але це не була хатина, хоч у ній тіснилася ледь не половина Страшного Лісу. Сонь Лісовий, Тритон, Вивірка, Жабина сім'я, Зайчєнята й навіть Ведмідь і Свиня із дітками – усі зібралися там.

– Сонь накреслив план летючого корабля, – повідомив Їжак. – А я повісив гарбузи, якщо ти раптом не помітила.

– Декому пора впасти в зимову сплячку, – залементувала Сова до гуркітливго предмета, – он як уже сніжить.

– Ми ж можемо на тебе розраховувати? – запитав Їжак, допив ромашку й мотузкою, яку йому спустив Сонь, видерся на корабель.

Сова глибоко вдихнула, натягнула на голову теплий чепчик і злетіла. Правду кажучи, вона теж не зімкнула очей. Ох, та круторіжка!

– На гори! – махнула птаха крилом у бік півдня і шугнула вгору, щоб очолити експедицію.

– Ті круторіжки навіжені, – стурбовано бурмотіла вона, – вони страшенно дикі.

★

Експедиція летіла довго. Полями, лугами, лісами... Раптом вона повернула ліворуч і продерлася крізь тумани над засніженими верхівками гір. Вітер продимав до дрижаків, а день поволі згасав. Політ тривав усю ніч, аж поки не настав студений вологий ранок. Запахло соленим. Удалині заблищало море. Сова завернула вбік. Тепер корабель плыв над галявиною, що заросла колючими кущами.

10 Серед хащів вони вгледіли велетенське старе дерево з могутніми гілками. На дереві примостилися розкидані крихітні хатинки, з'єднані містками та драбинами. Корабель приземлився. Мандрівники прибули на місце.

– Го-го-го, – загукав Ведмідь, який першим прича-лапав із корабля.

Жодне віконечко не відчинилося. Жодні дверцята.

– Їжи-и-и-инко-о-о, – загорланив Їжак.

Нічогісінько.

– Можливо, нікого нема вдома, – розмірковував Ведмідь.

– Тоді чому до шибок поприлипали всі ті крихітні личка? – здивувалася Вивірка.

– Вони прикладають до ротів якісь палички, – зауважив Ведмідь.

– Ми, напевно, перервали їм обід, – зітхнула Вивірка. – Вивірці завжди так прикро, коли її турбують під час обіду.

– Я так не думаю, – скрикнула Сова.

– Тікаймо, – заверещав Їжак, – у них духові трубки.

Сотні висушених соснових голочок укрили небо, полетівши в бік корабля.

– Ой! – зойкнула Вивірка, коли одна з голочок уп'ялася їй прямісінько в мордочку.

– Ховаймося! – вигукнув Сонь, і всі укрилися за кораблем.

– Я знаю, що робити, – сказав Їжак, витягнувши білу хустинку та прив'язавши її до патичка.

– Аго-о-ов! – вимахуючи прапором, Їжак повільно пробирався крізь колючі зарослі до дерева. – Ми друзі. Ми знаємо Їжинку.

Голочки перестали летіти. Духові трубочки зникли. Личка відліпилися від шибок. Якийсь час усе було

11

тихо. Їжак зупинився. Він переможно помахав звірятам, які ховалися за летючим кораблем, і гордий сам зі себе ступив уперед.

Головні ворота при коренях розсунулися. На галлявину вибігли чотири дрібні круторіжки, вхопили Їжака за лапки й понесли. Вони горланили та сварилися.

– Я перша ним розчешуся.

– Я перша його побачила.

– Віддамо його прабабуні, а вона подарує нам нові черевички.

– У прабабуні аж сімнадцять їжаків! Краще заховаймо його й будемо самі чесатися.

– Мене викрали! – вищав Їжак. – Вони хочуть мною чесатися! Шмаркачки малі!

– Ми бачимо! – репетувала у відповідь Вивірка. – Але не можемо нічого вдіяти!

Їжак вищав і кричав, аж поки разом із круторіжками не зник у дереві.

– Ну от, тепер ми втратили Їжака, – тихо зітхнула Свиня.

– Нікого ми не втратили, – заухкала Сова.

– Може, обміняємо його на лісові горішки? – запропонувала Вивірка.

Проте лісових горішків у них не було. Звірі поникли.

– Нападимо на них, – запалилася Вивірка. – Відлупцюємо, покажемо, на що ми здатні.

– Нічого нам не вдасться, – тихо мовив Сонь. – Круторіжок, мабуть, сотня або й більше.

– Треба їх обдурити, – уголос роздумувала Сова. – Виманити з дерева. Перехитрувати.

– Вечір поезії? – запропонував Тритон.

Звірі закотили очі.

– Ой, іще цього цирку нам бракувало, – пробубоніла Дика Свиня.

– Цирк, – покивала Сова. – Чудова ідея.

– Але ж, – втрутився Тритон, – я...

– Ти будеш клоуном, – вирішила Сова. – Свиня і Поросята – акробатами! Жаби їздитимуть на Зайчєнятах, а Ведмідь – на колесі.

Як задумали, так і зробили. На плакаті намалювали Тритона з червоним носом і великими літерами написали «Ц И Р К». Уночі Сонь прибив плакат на вхідні

ворота дерева круторіжок. Уранці звірята принесли з корабля лавочки, а старі ковдри нап'яли, як шатро.

– Цирк, – усміхнувся Тритон. – Та хто ж туди приїде?!

Тієї миті в шатро ввірвалися триста п'ятдесят навіжених крихіток із побитими колінцями й подряпаними ліктками. Вони штовхалися біля лавочок і скрего-

тіли зубами. Останні відштовхували з передніх рядів перших. Вони плювали й верещали, шарпали й ображали одна одну.

– Ану геть із-під ніг, – захрипів старечий голос, коли в перший ряд пришкандибала прабабуся. Гілкороги на її голові були старими, поламаними та порослими деревним лишаєм. Вона роззирнулася, вхопила за вухо одну малу круторіжку й висмикнула її з місця.

– Киш, блохаста, – загарчала стара. Усівшись, натрусила в люльку трохи тютюну.

– Бабелло-ягелло, – огризнулася мала й почимчикувала в останній ряд.

Сова вклонилася. Завіса піднялася. Почалася вистава. Саме тоді Вивірка та Сонь розпочали рятувальну акцію.

Лісовий Сонь замахнувся сокирою і всадив її прямісінько у ворота могутнього дерева, у якому жили круторіжки.

– Жахливо! – вискнула Вивірка та розрюмсалася. – Ти вдираєшся у чужий дім!

– Ми рятуємо Їжака, – відказав Сонь, луплячи сокирою по воротах.

– А якби круторіжки розбили твої двері? – вперлася Вивірка. – Що, якби вони вдерлися у твою домівку?

Вивірка похмуро дивилася перед себе.

– Записка, – нарешті придумала вона.

– Що? – неуважно запитав Сонь.

Ворота ніяк не піддавалися.

– Записка, – повторила Вивірка, – залиш їм записку і попроси вибачення.

Лісовий Сонь хукав, хекав, проте й далі періщив сокирою. Ворота врешті здалися, однак Вивірка рішуче заступила Соневі дорогу й не давала пройти.

– Вибачення, – не відступала вона.

Сонь зітхнув і нашкрябав на листочку кілька слів. Вивірка полегшено всміхнулася і зайшла в одну з хатинок.

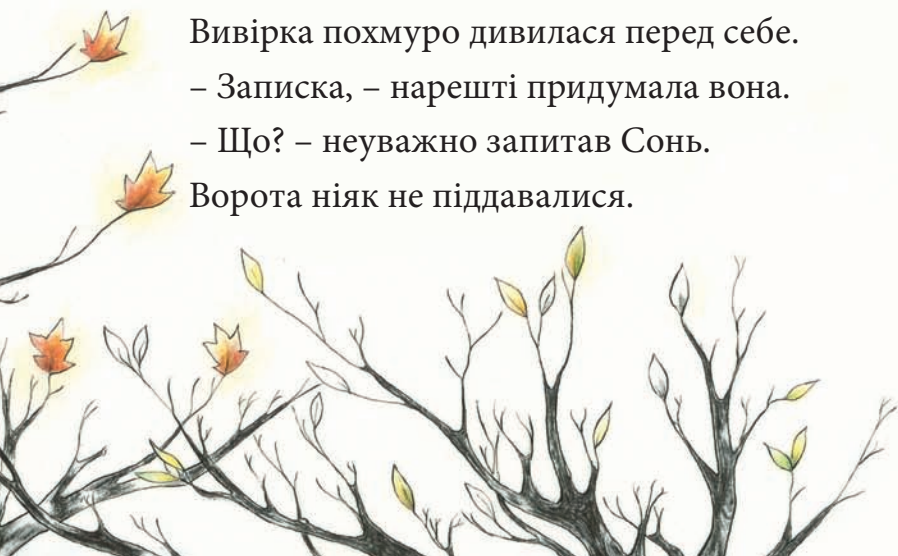
– Ох, – вигукнуло звіря, – глянь, який безлад! Розхлябані черевички та бруднючі шкарпеточки. Обережно, не спіткнися, Соню. Якби це побачила моя мама...

– Їжаче, – загукав Сонь.

– Я-а-а-а-а ту-у-у-ут, – звідкись згори почувся глухий гуркіт.

Вивірка та Лісовий Сонь побігли до східців усередині дерева, наступаючи на сотні черевичків і шкарпеточок.

– Поглянь, скільки в них ліжечок, – Вивірка крутила головою, поки вони збігали вгору сходами

попри маленькі кімнатчини, – і жодне з них не заправлене. Які ж ледацюги!

На самій горі причаїлася кімната зі старовинними меблями, зручним фотелем і фотографіями, вправленими в гарні рамки. На світлинах була прабабуня у різних обставинах: молода прабабуня, що махає червоною ганчіркою перед розлюченим биком; трохи старша прабабуня із медаллю на шиї на змаганнях із кидання чобіт; стара прабабуня серед тютюнового поля.

18 Знову глухо загрюкало.

– Їжаче, це ти? – обережно запитала Вивірка.

– Ні, це баняк вареної квасолі, – почувся роздратований Їжачий голос.

– Шкода, – зітхнула Вивірка. – Не люблю квасолі.

Сонь підбіг до тумбочки й відсунув шухляду. З великої купи голок на нього витріщилося тридцять шість сердитих очисьок.

– Їжаче, ти тут? – обережно запитав Сонь.

– Посуньтесь, це по мене, – затовклося у шухляді. – Пропустіть мене. Я йду додому.

З колючого клубка їжаків вибрався Їжак.

Лісовий Сонь подав йому лапку та показав на решту голочок: «Що робити з ними?».

Їжак стеновав плечима: «Вони дивні».

– Тепер можете йти, – сказав Сонь колючкам у шухляді.

Жоден з їжаків не ворухнувся.

– Ви вільні!

– І куди нам іти? – підозріливо запитав найбільший із них.

– До лісу. Додому.

Їжаки порснули від сміху.

– І хто ж нас годуватиме чорносливом? Хто дбатиме про нас?

– Я ж тобі казав, що вони дивні.

– Після усіх цих років у шухляді... Вони збентежені. Їх треба врятувати, – вирішив Сонь і став витягувати шухляду з тумбочки. – Ми винесемо їх на вулицю.

Їжак йому допомагав.

– Вивірці здається, що це неправильно, – завела Вивірка. – Ах, ну нехай! – за мить махнула вона лапкою і взялася за шухляду.

– Стріляй піратів! – закричав один їжак. Інші притягнули кісточки з чорносливу й безсоромно закидали ними Вивірку, Соня та Їжака.

Звірята ледве принесли шухляду до кущів і вже там витрусили її на землю. Їжаки протестували. Лаялися. Вимагали негайно віднести їх назад. Зрештою, звільнені з полону змирилися і розлізлися між кущиками.

★

20 Сонь, Вивірка і Їжак іще не встигли зітхнути, як Їжак затерп:

– Ш-ш-ш-ш! Що це?

Із хащів перед ними здіймалася дивна біла постать. Вона хиталася.

– Х-хто ти? – запитав Сонь.

– Я привид прабабуниної прабабуні.

Їжак перелякано відступав.

– Люба п-прапрапрабабуню, – Їжак заїкався, – т-т-ак приємно з тобою п-познайомитися, але м-мусимо йти, н-нас чекає гел, тобто корабель, а Поросята вже х-холодні, тобто голодні, м-мусимо вертатися.

– Ні кроку звідси, – заgrimіла велика біла постать. – Що більше я до вас принохуюся, то більше ви смердите! І знаєте, чим від вас несе?

Сонь, Вивірка і Їжак перелякано захитали головами.

– Злодюгами! Ви прийшли по круторіжок!

– Неправда! – видихнула Вивірка. – Ми прийшли лише по одну. По Їжинку.

– Базікало, – Їжак штурхонував Вивірку під ребра.

– По Їжинку! – підстрибнув привид. – І чому саме по неї? Вона чимось краща за інших?

– Звичайно, – покивала Вивірка. – У стократ краща.

– Вона веселіша? – хотів знати привид.

– У тисячу разів веселіша, – підтвердила Вивірка.

– Вона гарніша за інших? – знову запитала біла мара.

– Навіть не знаю, – замислилася Вивірка, – мабуть, ні.

– Трухляві пеньки! – розлютився привид.

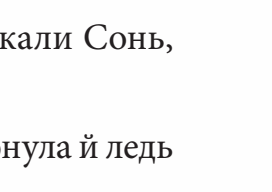
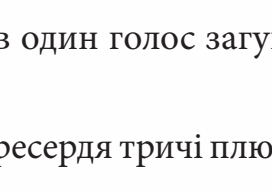
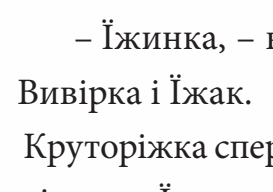
Раптом біла постать упала на землю купкою простирадла, за яким ховалася їхня круторжіка!

– Я думала, ви скажете, що я у мільйон разів гарніша за інших, – сердито буркнула мала.

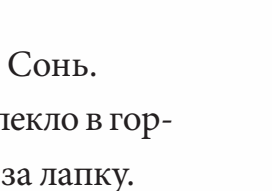
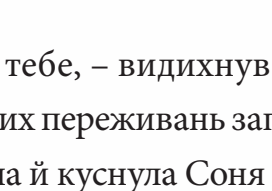
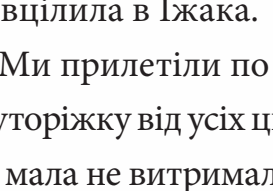
21

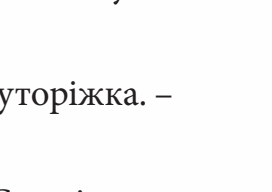
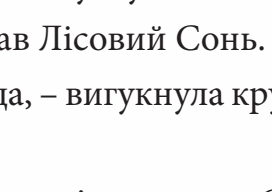
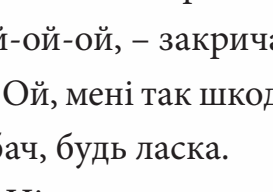
– Їжинка, – в один голос загукали Сонь,
Вивірка і Їжак.

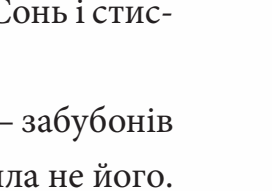
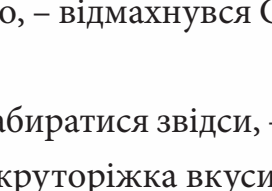
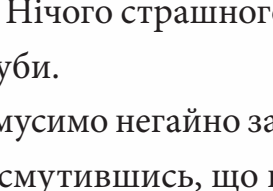
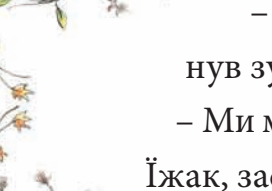
Круторіжка спересердя тричі плюнула й ледь
не вцілила в Їжака.

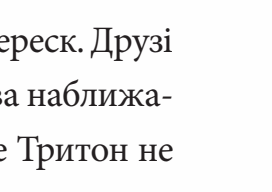
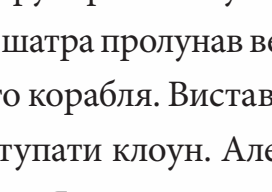
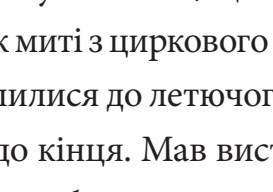
– Ми прилетіли по тебе, – видихнув Сонь.

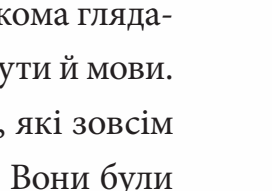
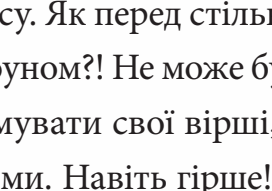
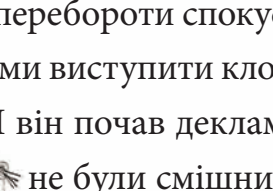
Круторіжку від усіх цих переживань запекло в горлі,
тож мала не витримала й куснула Соня за лапку.

– Ой-ой-ой, – закричав Лісовий Сонь.

– Ой, мені так шкода, – вигукнула круторіжка. –
Вибач, будь ласка.

– Нічого страшного, – відмахнувся Сонь і стиснув
зуби.

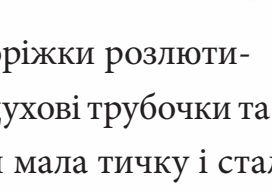
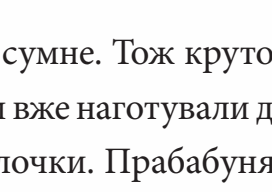
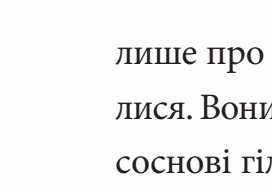
– Ми мусимо негайно забиратися звідси, – забубонів
Їжак, засмутившись, що круторіжка вкусила не його.

Тієї ж миті з циркового шатра пролунав вереск. Друзі
поквапилися до летючого корабля. Вистава наближала
ся до кінця. Мав виступати клоун. Але Тритон не
міг перебороти спокусу. Як перед стількома гляда-
чами виступити клоуном?! Не може бути й мови.

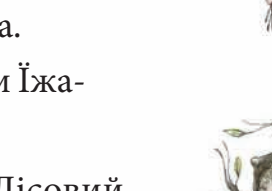
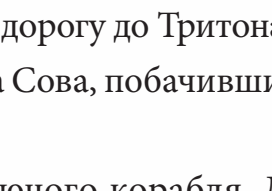
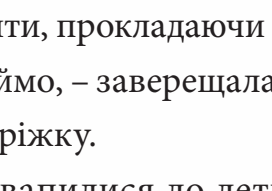
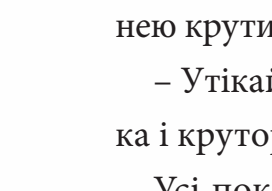
І він почав декламувати свої вірші, які зовсім
не були смішними. Навіть гірше! Вони були

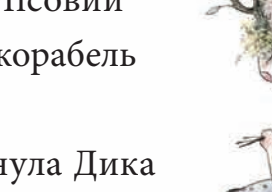
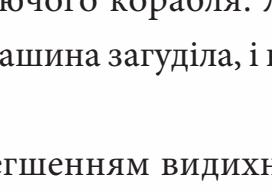
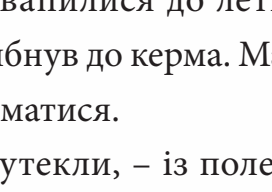
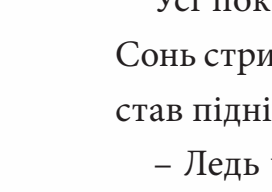
лише про сумне. Тож круторіжки розлюти-
лися. Вони вже наготували духові трубочки та
соснові гілочки. Прабабуня мала тичку і стала
нею крутити, прокладаючи дорогу до Тритона.

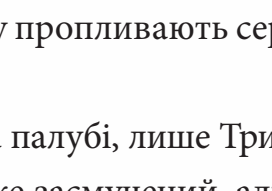
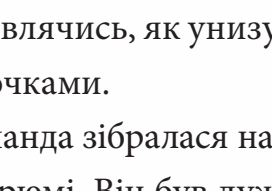
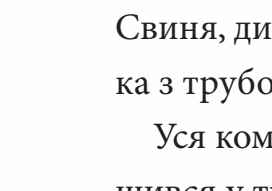
– Утікаймо, – заверещала Сова, побачивши Їжа-
ка і круторіжку.

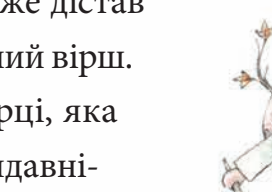
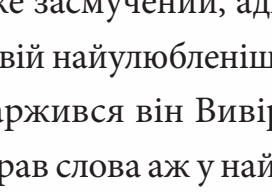
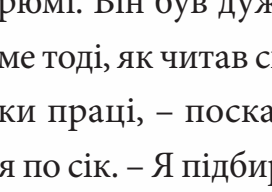
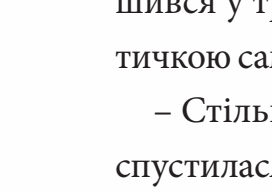
Усі поквапилися до летючого корабля. Лісовий
Сонь стрибнув до керма. Машина загуділа, і корабель
став підніматися.

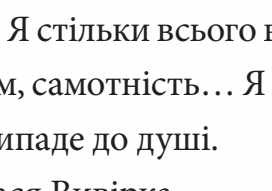
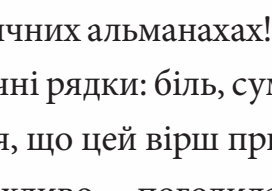
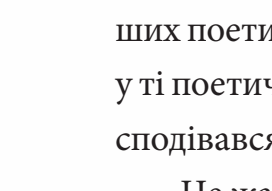
– Ледь утекли, – із полегшенням видихнула Дика
Свиня, дивлячись, як унизу пропливають сердиті лич-
ка з трубочками.

Уся команда зібралася на палубі, лише Тритон зали-
шився у трюмі. Він був дуже засмучений, адже дістав
тичкою саме тоді, як читав свій найулюбленіший вірш.

– Стільки праці, – поскаржився він Вивірці, яка
спустилася по сік. – Я підбирав слова аж у найдавні-
ших поетичних альманахах! Я стільки всього вклав
у ті поетичні рядки: біль, сум, самотність... Я так
сподівався, що цей вірш припаде до душі.

– Це жахливо, – погодилася Вивірка.
Вона вхопила сік і пострибала назад.

У темряві стомлений екіпаж заснув. Кермував Лісовий Сонь. Корабель тихо летів. Довкола нього згущувалася пітьма. Летіли повільно, минаючи землі, які Лісовий Сонь у місячному сяйві упізнавав.

– Летимо прямо, – сказала Сова та спустилася у трюм спати.

Біля Соня сів Їжак.

– Я хотів би потримати кермо і трохи повести цю штуку, – мовив Їжак, його очі світилися.

– Тут не можна, – відповів Сонь, – повітряні потоки непередбачувані, корабель потребує упевненої лапи.

– Упевненої лапи, – фиркнув Їжак. – Ти ж сам ніколи раніше не кермував такою штукенцією.

Лісовий Сонь не піддався. А Їжак вирішив, що мусять бути по його. Минула година, минуло дві. Прокинулася Вивірка та приблукала на палубу.

– Яке страхіття! Мені наснилося, що я зашторена завіса. Було нестерпно. Отак висіти біля вікна й чекати, коли мене хтось відслонить.

– Страшно те, що Соневи довірили кермо, – забубонів Їжак. – Так недовго гепнутися на землю з висоти.

– Не мели дурниць, – засміявся Сонь. – Усе спокійно. Горизонт чистий, шторм не прогнозується.

– Гепнутися, – схвильовано повторила Вивірка. – Ви знаєте, я так тішилася польотом, а тут таке, – вона похмуро подивилася у далечінь. – Коли так сумно, і світ повен привидів, а тоді... а тоді... може трапитися все, що завгодно!

– Може, ви б у щось пограли? – Сонь спробував змінити тему.

– Гра! – втішилася Вивірка. – Ану, хто останній порахує до десяти?

– Добре, – неохоче згодився Їжак.

– Один, – почала Вивірка.

– Один, – сказав Їжак.

– Два, – сказав Їжак і замовк.

Він дивився на Вивірку, чекав... чекав...

– Тепер твоя черга казати «два», – нагадав Їжак.

– Зараз, – усміхнулася та, – але спершу витри ніс.

– Витри що? – Їжак піймався на гачок.

– Ти сказав «три», – хитро заусміхалася Вивірка.

– Ні, не сказав.

– Сказав, сказав: ви три.
– Я сказав «витри», а не «ви три», – розсердився Їжак. – Так не рахується!
– Звичайно, рахується. Тепер твоя черга казати «чотири».
– Я не буду казати «чотири», – вперся Їжак.
Вивірка лише усміхнулася
– Це якісь твої пришелепуваті ігри, – розсердився Їжак. – Я більше не граю.
– Давай іще трішечки, – підмовляла його Вивірка. – Якщо хочеш, я полічу на лічилці, хто наступний буде казати цифру.
Їжак погодився.
Вивірка почала: «Раз, два, три, чотири, шість, вийшов зайчик наш у ліс...».
– Неправильно, – перебив її Їжак. – Має бути так: «Раз, два, три, чотири, п'ять, вийшов зайчик погулять!».
– П'ять! Ти сказав «п'ять»! – заплескала в долоньки Вивірка. – Давай далі, зараз твоя черга.
– Шість, сім, вісім, дев'ять, десять! – замолотив Їжак. – Задоволена?
– Вивірка перемогла! – радісно заверещала переможниця. – Святі горішки, як добре я граю у цю гру, правда, Соню?

Сонь Лісовий кивнув. Їжак ображено надувся. Якийсь час вони летіли у тиші. Вивірку змала дрімота. Сонь упевненою лапою вів летючий корабель над шумливими кронами додому. Згадавши свою теплу нірку та зручне ліжечко, додав швидкості. Їжак прокинувся.

– Ми надто швидко летимо, – застеріг він. – Це небезпечно. Ти нас усіх повбиваєш.

Сонь засміявся.

– Ми впадемо! – вискнув Їжак.

– Ш-ш-що? – прокинулася Вивірка. – Ми що, падаємо? Спочатку казали, що ми просто гепнемося, а виявляється, що ще й упадемо? Знаєте що, мені дуже не подобається така ваша невідзначеність. Так сильно, що я ладна заверещати!

Вивірка почала верещати й репетувати: «Ми падаємо, пада-пада-ємо-ємо, падаємо!».

Про «гепнутися» вона не хотіла казати, бо вважала, що не варто піднімати паніку.

Під палубою бурмотіли, прокидаючись, голоси. Запанувало сум'яття.

– Бачив, що ти влаштував? – дорікнув Їжакові Сонь.

– Дай мені кермо, – вимагав Їжак.

– Навіть не проси, – упевнено відмовив Сонь, – ти ж зовсім не розумієшся на летючих кораблях.

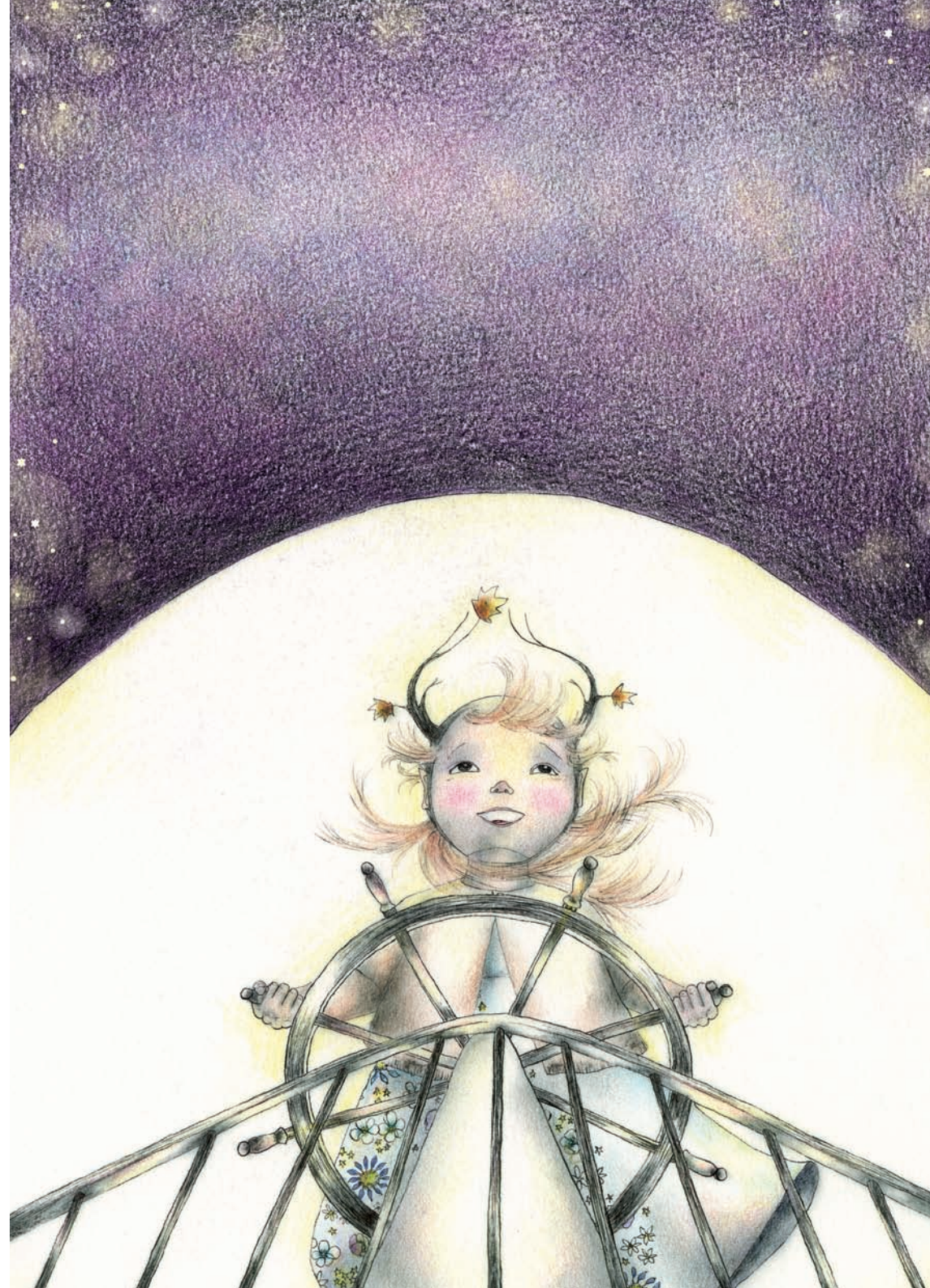
Вони почали штурхатися. Їжак намагався перехопити кермо, Сонь його відштовхнув. Їжак упав, тоді підвівся. Друзі стрибнули один на одного: вони борюкалися, копалися, буцалися. Летючий корабель став падати, був уже над самими кронами. Звірята поквапилися на дах.

– Кермо, тримайте хтось кермо, – вигукував Сонь, катуляючись із Їжаком по землі.

28 Хтось нарешті вхопив кермо. Летючий корабель заскрипів і з усієї сили ринув увись. Затремтів і затрусився. Швидкість, із якою він злетів у небо, досягла межі. Сонь і Їжак перестали чубитися, усі здивовано повернулися до керма.

Там стояла круторіжка. Її личко сяяло від утіхи. Ручку, якою регулювали подачу повітря, вона підняла на максимум.

– Тримайтеся, – завилала мала. – Ми летимо прямісінько на Місяць. Прабабуня, та стара карга, аж язика проковтне, коли побачить мене нагорі. Б'юся об заклад, що вона помре від заздрості. Б'юся об заклад, що вона махатиме своєю тичкою, щоби досягнути мене!

– Опустити її, – верещав Сонь. – Опустити ручку!

Вони саме долітали до краю Страшного Лісу, коли почувся страшенний тріск. Механізм не витримав. Його розірвало. Ті, хто вмів літати, піднялися у повітря. Інших розкидало та підкидало на палубі й під нею. Свиню кинуло на Їжака. Летючий корабель стрімко знижувався.

– Ми гепнулися! – верещала Вивірка. – І тепер падаємо!

30 На щастя, летючий корабель зарився у крону дерева. ТР-Р-ПІСЬ. Він перекидався із гілки на гілку. ТР-Р-РАСЬ! ТР-РУСЬ! ТР-Р-ПІСЬ! Аж ось лісовий ґрунт. Апарат затремтів, завалився набік і завмер.

Прилетіла Сова. Вона допомогла Дикій Свині. Звірі намагалися підвестися на лапи. Звідкись приповзла круторіжка, перевірила ріжки на голові і з палаючими очима сказала Соневі:

– Як гарнісінько! Мені вже давно не було та-а-ак страшно!

– На мене впала Дика Свиня, – поскаржився Їжак. – А в усьому винен Сонь. Я ж казав, що він занадто швидко летить!

– Ви всі живі й неушкоджені, – полегшено видихнула Сова.

– Я полагоджу корабель, – Сонь піднявся.

– Пхе, – фиркнув Їжак, – мене ви на ту штуку більше не заманите. Ніколи!

Їжак подріботів до своєї нірки. Дехто зі звірят узяв із нього приклад. Сова доєдналася до Їжака, який усеньку дорогу незадоволено бурмотів. Він ганив Соня, згадував старі образи, обмовляв. Потім замовк.

– Вона навіть не зачесалася мною, – додав ображено Їжак.

– Що знову не так? – запитала Сова

– Круторіжка, – зітхнув Їжак. – Вона могла зачесатися мною.

Сова ледь не зареготала. Вона зціпила дзьоб, але однаково не могла стримати хихотіння. На щастя, саме тієї миті вдалині почувся скрегіт. Він наближався, й обоє його впізнали. Сонь Лісовий полагодив корабель.

– Ти бачиш, – переможно загукав до Їжака, – мені все вдалося!

– Пхе, – пирхнув Їжак, – я зараз лусну від сміху.

31

ПОВЕРНЕННЯ

Увесь Страшний Ліс вибрався (одні – з летючого корабля, інші – зі своїх нір), щоби привітатися із круторіжкою, дізнатися новини, послухати про пригоди. Лісовий Сонь гордо йшов від корабля, накульгуючи.

За ним прибрів Ведмідь, помітно втомлений.

32 Згодом зібралася і решта мандрівників. А тоді почалося... Кожен хотів перекричати інших і по-своєму розповісти про все, що сталося.

Крізь галасливу юрбу до Соня пробилася Сова. Вона принесла рослинний бальзам.

– Давай, – показала птаха на лапку, що дуже набрякла.

– Та це дурниця, – героїчно відповідав Сонь.

– Укус круторіжки – це не дурниця, – строго глянула на нього Сова.

Примчав Їжак.

– Ну, все, це кінець, – сопів він. – Кінець, кажу вам.

– Що знову сталося? – зітхнула Сова.

Та Їжак уже летів лісом. «У Зайчихи ось-ось поїде дах!» – закричав він десь поміж смереками.

Сонь і Сова побігли за ним.

Повз них пророхкала Дика Свиня.

– Що ж це коїться? – сварилася вона, тягнучи слідом за собою двох Поросят. – Якщо це повториться, я своїх малих не випущу більше!

Круторіжка стрибала поміж ялинками та грала зі зайченятами у квача. Вони вигукували: «Шторумпоторум-шторумлаворум» – і зовсім не слухали мами.

– Ви хоч знаєте, що ви вигукуєте? – сердилася Зайчиха.

– Буде краще, якщо ми ніколи про це не дізнаємося, – хихотіла круторіжка, – дуже можливо – та що там «можливо» – точно-преточно це такі негарні слова, що ти весь тиждень не будеш спати!

– Я цього не витримаю!

– А куди ти дінешся? Проти безсоння нічого не вдієш, – відказала круторіжка. – Моя прабабуня цілі ночі перевертається у ліжку, бо не може заснути. Коли мені не спиться, я йду пострибати по калюжах. Вона ж вертиться у ліжку, а потім скаржиться.

Зайчисі все це набридло, і вона стала сварити на зайченят.

– Навіщо так кричати? – докоряла їй круторіжка. – Моя тітка теж так верещала, а саме тоді у нас був продавець опудал, і він запропонував дуже гарну ціну за неї. Прабабуня вміла вести справи, тому тітоньку одразу ж продала. Уяви собі, прабабуня сторгувалася за цілий кілограм тютюну! І тепер моя тітонька стоїть у якомусь полі і своїм криком відганяє нахабних птахів.

34 – Видно, що круторіжка побувала вдома, – Сова примирливо прошепотіла Зайчисі. – Завтра буде новий день.

– Гей, зайченята, йдемо додому, – загукала Зайчиха.

Тієї ж миті подув колючий вітер і з неба посипався лапатий сніг.

– Сніг! – видихнула круторіжка. – Як же я награвся узимку! Навіть якщо нападуть ревматизми всього світу. Прабабуня забороняла виходити на вулицю взимку! Вона так боялася ревматизму, що вже восени замикала всі двері, а ключі ховала аж до весни.

– Зима довга, – усміхнулася Сова. – Буде досить і снігу, і морозу. Тому зараз ходімо спати в ліжечка. До речі, твоє дупло продуває наскрізь, і воно не годиться для зимівлі. Хто візьме круторіжку до себе?

Дехто повідводив очі вбік. Зайчиха похитала головою, хоча малі Зайченята благали, щоби круторіжка поселилася в них.

– Можеш піти до мене, – сказав Сонь. – Я однаково спатиму, ти мені не заважатимеш, і я тобі теж.

– У ту нещасну діру? – аж підстрибнув Їжак. – Там зависоко. Їй буде краще у мене.

– Нема й мови, – не відступив Сонь. – Ти всю зиму гризеш сухі грушки, а тоді... – Сонь замовк.

– І що тоді?

– Пукаєш, якщо дуже хочеш знати.

Усі звірі зареготали. Їжак був сердитий-пресердитий.

– Звичайно, як після гороху, – серйозно додала Вивірка. – Ти такий дивний!

Сповнений чорних думок Їжак забрався додому. Круторіжка подалася зі Сонем.

– Але я у тебе залишуся тільки до весни, – сказала вона.

55

ЇЖАК ПЕРЕСЕЛЯЄТЬСЯ

Наступного дня з півночі примчала розбурхана буря, вона звіяла з дерев останні мокрі листочки та розтрусила їх Страшним Лісом. Круторіжка чекала на сніг. Той учорашній не затримався надовго.

БАМ-М-М! – несподівано грюкнуло дверима. Це був Їжак. З валізою, уявіть собі!

– Моя хатинка... – почав Їжак і замовк. – Ох, краще не згадувати.

Він сів на ліжко та похнюпився.

– Підлога гниє, дах протікає, дме з усіх щілин, – Їжак, кажучи це, обережно помацав ліжечко Лісового Соня.

– Таке м'якеньке, – зітхнув гість. – А я, мабуть, цієї зими просто замерзну.

– Та ну, Їжаче, – обізвався Сонь, – не може бути все аж так погано.

– Може! – відрізав Їжак. – Може бути навіть гірше.

– Але ж твоя родина зроду-віку мешкала в тому дуплі.

– А хіба це щось означає? – роздратувався Їжак. – Питання часу, коли мені стеля упаде на голову!

Сонь позіхнув і натягнув шапку:

– Добре, ходімо, пошукаємо тобі нову домівку.

Їжак неохоче підвівся і підсунув валізку до шафи товариша. Круторіжка вдягнула пальтечко.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ